

Ur Vifolka härads dombok

*Ur A1a:1 Vadstena landsarkiv – kompletterat med renovationerna i Göta hovrätt
avskrivet av Henrik Mosén*

Kopiera texten efter behag – men hänvisa till mig som gjort utdragen och var ni hämtat texterna

[ej paginerad renovation, Göta hovrätt]

Anno 1630 års dombok uti Vifolka härad, på alla saker och ärender som där i rätta förhandlade är, och domar ågivna, och det året sutto de edsvurna beskedliga män i nämnden

Lasse i Söörby	Anders i Skoneberga
Gyrie i Clemztorp	Nielss i Wastorp
Joon i Syda	Joon i Fall
Peer i Haddebo	Jöns i Swååss
Jöns i Möreby	Anders i Rustorp
Peer i Kyrkesäter	Carll i Fårssa

Samma år den **7 april [1630]** laga ting hölls i föreskrivna härad å rätten tingstad i Liunga i närvaro H.K. Maij.ttz befallningsman välaktad Peer Joonsson i Berga.

Den dagen kom för rätta Töres i Stenstorp i Wiby socken och sade sig hava en misstanke till sin granne Knut i Obbarp som honom till svars stod, om något gods som Töres där avhänt och icke __ [i pärm] dedh, att förbe.te Knut alltid haver varit en ärlig och oberyktad man, och Töress ingen skäl hade till sin klagan som lagen gilla kunde. Därför var Knut i Oparp av rätten för samma misstanke frigjord.

Samma dag efter en noga ransakning var av sagt och dömt, att de 3 T.r råg som var blevet på Trampelunda ågor, som var i kvarstad satter, den skall komma kronan till, efter Anders som samma gård på 3 års frihet upptagit hade, vilken frihet nu var ute, hade gården med byggning och annat intet förbättrat, utan mer fördärvat och därefter sin kos dragen.

Var av sagt att vem som befinnes uti Mööleby by, som säljer brännvin, öl eller andra utländska starka drycker, eller också Fetalin persedlar, och därmed förtager krögaren sin näring och rätt, och med två trovärdiga vittnen bliver övertygat och bevisat, skall böta 40 mkr konungs enfallt.

Samma dag kom för rätta en sergeant [Skärsant] med namn Knut i Obbarp i Wiby socken och talade till Töress i Stensstorp i samma socken, om ett sto som han av Knut bekommit hade, och skulle därför giva honom 9 daler. Det han själv bekände köpet så hade varit slutit dem emellan, vilka penningar han allt härtill intet haver kunnat bliva mäktig. Så alldenstund att ingen skäl hade till att förhålla honom sin betalning, därför vart den dom given att Töress skall till nästkommande Philippi, honom tillfredställa och betala, eftersom han och själv för rätten beviljade, eller det skall då hos honom utpantas.

Den dagen kom för rätta Bengt Jönsson i Draastad och talade till sin faderbroder Joo_ [i pärm] darsammastädes om 15 lod silver och ett __ [i pärm] koppar, som var hans brodersons fäderne, det han haver haft inne med sig och varit målsman före, vartill han för rätten icke heller neka kunde. Därför vart den dom given att han sin brodersson samma silver och koppar igen betala, i så gott värde som han det tagit haver.

Samma dag kom för rätta Lasse i Grefstaa i Källfwesten socken [Grepstad, V Stenby nu antar jag] i Aska härad och talade till Swän i Elzlösa i Möreby [Mjölby] socken i Vifolka härad, om en ox som

han av en Eksjöborgare H__kan [i pärm] Swensson till lega, och ifrån honom var bortgången och något därefter fann honom så igen hos förbe.te Swäns hustru, som honom upplyst hade, det han kom begärandes sin oxen igen, den hon intet ville låta honom få förrän hon skulle få betalning för det hon honom fött hade ifrån förgången höst och till jul. Så alldenstund att hon med vin och vatten beviste att oxen honom tillhörde. Därför vart dom given att förbe.te Lasse i Grefstad efter det 35 Cap. TiufweBall: skall saklöst taga sin lege oxen igen, och giva Swän 3 dal.r för det hans hustru honom den tiden fött haver, efter hon samma oxen till sin gagn och t__efwa intet brukat hade.

Samma år den **18 oktober [1630]** laga ting hållet i föreskrevne härad å rätten tingsatd vid Liunga i närvaro befallningsmannen välaktade Peer Joonsson i Berga.

Den dagen hades för rätta en gifter kronobonde vid namn Joon i Torpa i Normelösa socken, som haver belägrat en löskvinna be.d Allfred i Gåfwelösa i samma socken, och avlat barn med henne, den där sitt hemvist då hos honom hade. Vilka varandra sina oskylda och lättfärdiga gärningar utan besvär på anten sidan tillstodo och Jinge om ständigheter voro till att efterfråga. Därför vorde de båda efter deras egen föregångna bekännelse efter det 22 Cap i den 5.e Boken Moises dömda ifrån livet.

Samma dag fördes och för rätta en tjuv Erich Larsson i Biörssbo i Tollstad socken, som hade bortstulit ifrån Erich i Jutarp i Harg socken denne efterskrvne persedlar, nämligen: 4 tyska dal.r, 2 silverskedar om 6 lod, kopparspännen 2 par om 2 lod, lärftslakan 2 __ [i pärm], iddewäflakan 1, lärftsskjortor 4, lärftsförkläde 1, lärft 9 al.r, Blagarnsgran huvudkläde 2, strumpor 2 par, h__skar [i pärm] 1 par, kött och fläsk 2 Ib [pund] bröd 2 Ib [pund], __ [i pärm] 8, ister 5 mkr, sill en ”waall”, Barkakoozni__ [i pärm] 1. Så haver och densamma stulit ifrån P__ [i pärm] i Öö i Tollstadh socken 1 ½ fläsk, ister 10 mkr, och något bröd, vilket allt detta förbe.te Erich Larsson inför rätten tillstod och bekände sig det firån dem om nattetid stulit hava. Därför vart han efter sin egen föregångna bekännelse efter det 6 Cap Tiuf.Ball. dömd ifrån livet.

Kom för rätten en soldat ben.d Swän Andersson i Söörby och sig besvärade över hustru Gunnill ibidem, således att hon skulle hava haft en misstanke till honom om någon råg, vete och korn, som henne en natt var ifrån stulin utur en bod. Så efter det att soldaten vittnade med Swän i Egby, som gjorde ed å bok, att densamma natten som spannamålena var bortstulen, då låg han i hans stuga och haver där arbetat några dagar tillförende, såsom och sedan vilket var ett gott stycke väg ifrån där soldaten var hemma. Därför var han för samma misstanke av rätten frigjord, efter hon icke heller fullkomligen ville lägga det till.

Vart av sagt och dom given att Oluf i Järsta skall betala Anders Hansson i Högby 2 d.r 11 öre på något arv som han honom haver skyldig blivit, och sedan skall han behålla det som han med lott och Tolle i bytet fått haver.

Vart dom given att Anders Persson i Kanikegården i Möleby by skall böta 3 mkr för häradshövdingens dombrott, och för okvädingsord å tinget 3 mkr TingmålaBall. Cap 39:43.

Vart dom given att Oluf Skule i Möleby efter det 43 Cap i Ting.Ballken skall böta 3 mkr för okvädingsord.

Samma dag kom för rätta tre bönder vid namn Niellss, Månss och Anders i Maathem i Tollstadh socken, och tilltalade Håkon i Siögesätter i samma socken, om ett svedjeland som Håkan hade huggit emellan båda byarna och icke viste var rätta Boollstada skääl__ [i pärm] eller skillnad war ägerne emellan. Sedan när sveden så var huggen, haver bönderna i Maathem hållit där en häradssyn uppå, och hava så synt ägorne till samma Mathems by, eftersom häradsnämnden och för rätten vittnade. Men efter det att förbe.te Nils, Månss och Anders i all den tiden som Håkan där högg, hade icke det ringaste honom därom tilltalt eller förbudit förrän sveden tillfyllest var huggen. Därför vart den dom given att Håkan samma sved bränna, så och uppskära skall, och när han rågen haver avfört, skola ägorne ligga

till Mathem, dit de synte äro. Denna föreskrivna tre bönder Nils, Måns och Anders haver en gång till lika, gått till förbe.te Håkan i Siögesäter, den si__ [i pärm] dagen som han uti detta omtalade svedjeland huggit hade, och honom där med hugg och slag illa överfallit och trakterat, oansett att han av dem var aldrig förbuden där att hugga som förbe.t är, och i samma perlamente haver de slagit honom med yxhammar 16 blånader och blodvite, en arm avslagen, benet Brecht och den ena axlen all sönderkrossat, eftersom Olof i Spellingetompta och Niellss i Låddöo efter gjord ed å bok vittnade som honom då strax synt haver. Vart den dom given, att de efter det 10 och 6 Cap i Sår. med vilja skola böta 27 3/4 dal.r till treskiftes och efter det 21 Cap i den andra boken Moises giva honom 6 dal.r i läkarelön, och för det han försummat haver.

Uti detta samma svedjeland haver oftabe.te Håkan i Siöögesäter nederhuggit 3 stycken ekar och fällt där annan skog uppå, att icke någon skulle bliva dem varse, eftersom därutan hejderidaren och häradsnämnd hava synt varit. Vartill Håkan för rätten icke neka kunde. Varför han och efter sin egen föregångna bekännelse så gjort hava, och efter H.K.Maij.ttz mandat och ordiantia var dömder till Ingermanna Landh att överföras.

Att detta allt så för sittande rätt granneligen rannsakat och avdömt är sätter jag Vifolka härads signet här nedan jämte mitt eget. Datum ut Supra.

Ur A1a:1 Vadstena landsarkiv – kompletterat med renovationerna i Göta hovrätt
avskrivet av Henrik Mosén

Kopiera texten efter behag – men hänvisa till mig som gjort utdragen och var ni hämtat texterna
